

HEALTH AND SAFETY
AUTHORITY

➤ Drošība sezonas dārzkopības strādniekiem

Mūsu redzējums: Veselīgas, drošas un produktīvas dzīves un uzņēmumi

Satura rādītājs

1	Darba vietā gūto traumu un saslimšanu cēloņi	3
2	Darba vietā gūto traumu un saslimšanu sekas	4
3	Darba devēju vispārīgie pienākumi un ievadapmācība	5
4	Darbinieku vispārīgie pienākumi	7
5	Drošības paziņojums un drošības pārstāvji	9
6	Celtniecības darbi	12
7	Apdraudējumi	13
7.1	Manuāla darbošanās	13
7.2	Transportlīdzekļi un iekārtas	16
7.3	Paslidēšanas, pakļupšanas un nokrišanas	21
7.4	Ķīmikālijas	24
7.5	Slēgtas telpas	26
7.6	Elektroenerģija	27
7.7	Ugunsbīstamība	29
8	Apmācība un komunikācija	30
9	Neatliekamā un pirmā palīdzība	31
10	Veselība, labklājība un labjūtība	33
10.1	Ādas aizsardzība	33
10.2	Veila slimība	34
10.3	Paaugstinātas jutības pneimonīts	34
10.4	Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL) un apģērbs (IAA)	34
10.5	Darbinieku labklājība	35
10.6	Smēķēšana	35
10.7	Pazemošana darbavietā	35
10.8	Bīstami uzdevumi	35
1. pielikums	KontROLSARAKSTS	36
2. pielikums	PAPILDU INFORMĀCIJA	44

Darbs, kas saistīts ar zemes apstrādi ir atzīts par darbu, kas rada augstu traumu un saslimšanu skaitu darba vietā, un dārzkopība nav izņēmums. Nesen veiktais darbaspēka apsekojums¹ atklāja, ka 75% no strādniekiem, kuri strādā Īrijas dārzkopības uzņēmumos, nav Īrijas pilsoņi. Šis vadlīnijas būs noderīgs resurss šiem darbiniekiem, kā arī visiem citiem nozares darbiniekiem, neatkarīgi no tā vai viņi ir pašnodarbinātie, darba devēji vai darbinieki.

Veselības un drošības pārvalde ir valsts kompetentā iestāde darba drošības un veselības aizsardzības jomā Īrijā un tā atzīst dārzkopības darbaspēka multikulturālo raksturu. Mūsu mērķis ir nodrošināt, lai visiem dārzkopībā strādājošajiem būtu skaidra izpratne par riskiem viņu darba vietā un darbībām, kas nepieciešamas, lai darba vietā izvairītos no traumām un saslimšanām. Šī rokasgrāmata ir pieejama vairākās valodās kā resurss visiem dārzkopībā strādājošajiem.

1 Darba vietā gūto traumu un saslimšanu cēloņi

Sezonālajiem dārkopības strādniekiem var rasties dažādi darba vietā gūto traumu un saslimšanu cēloņi:

- Informācijas, instrukciju, apmācības vai uzraudzības trūkums
- Nevajadzīgu risku uzņemšanās
- Nedroša darba organizācija
- Nepienācīgi uzturēti traktori, transportlīdzekļi un iekārtas (piemēram, bremzes, spoguļi un pakāpieni)
- Neapmācīti/nekvalificēti vadītāji
- Nepareizas manuālās darbošanās metodes
- Nedrošs darbs uz paaugstinājumiem
- Paslīdēšanas, pakļupšanas un nokrišanas
- Strādāšana esot nogurušam un miegainam

Lielākā daļa darba vietā gūto traumu un saslimšanu ir paredzama un novēršama. Šis vadlīnijas palīdzēs jums atpazīt bīstamos faktorus strādājot dārkopības jomā un to, kā samazināt saistītos riskus.

2 Darba vietā gūto traumu un saslimšanu sekas

Sekas bieži var būt nopietnas un cietušajai personai varētu rasties:

- Stipras sāpes, ciešanas un traumas
- Stacionārās ārstēšanas un medicīniskie izdevumi
- Darbnespēja - iespējams uz ilgu laiku
- Finansiāls spiediens uz cietušo sevi un savas ģimenes uzturēšanas dēļ
- Ilgtermiņa savainojumi vai nāve
- Darba maiņa vai pārkvalificēšanās citam amatam
- Nospiests noskaņojums.

Darba devējs arī var tikt nopietni ietekmēts:

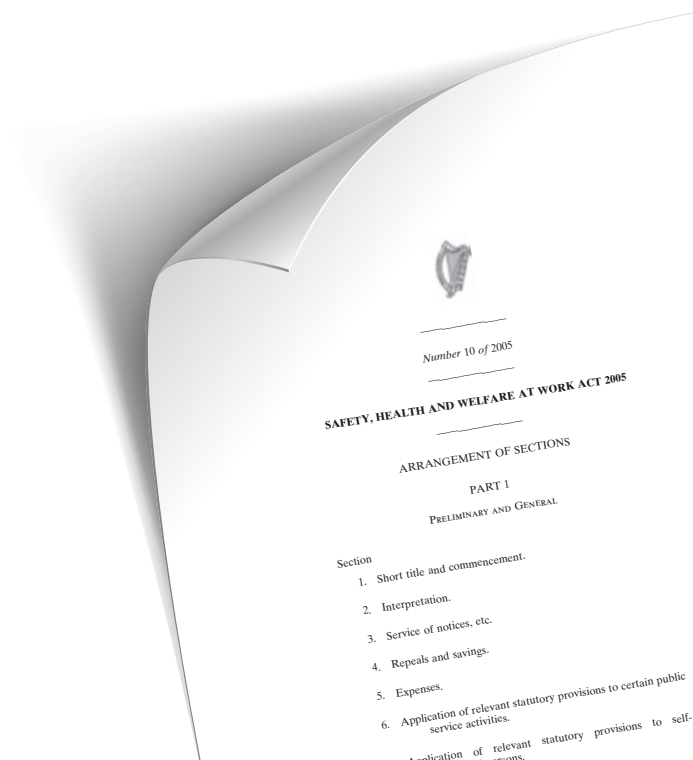
- Palielinātas izmaksas attiecībā uz aizstājošo darbinieku pieņemšanu darbā un viņu apmācību
- Apdrošināšanas izmaksu un medicīnisko izmaksu pieaugums
- Iespējamās juridiskās izmaksas, kas saistītas ar civilprasībām vai kriminālprocesiem
- Laiks, kas vajadzīgs darba vietā gūto traumu un saslimšanu izmeklēšanai
- Bojājumi, kas radušies iekārtām, aprīkojumam un ēkām
- Negatīva publicitāte - reputācijas zaudēšana
- Ražošanas kritums

3 Darba devēju vispārīgie pienākumi un ievadpamācība

Jūsu darba devējam jānodrošina būtiskas veselības un drošības vienošanās, galvenokārt koncentrējoties uz:

- Darba devēju vispārīgo pienākumi izpildi
- Darbinieku informētību
- Darbinieku apmācību, stažēšanu un uzraudzību
- Neatliekamu palīdzību un nopietnām, nenovēršamām briesmām
- Aizsardzības un profilaktiskajiem pasākumiem
- Bīstamības identificēšanu un riska novērtēšanu
- Drošības paziņojumu
- Darbinieku sadarbību
- Veselības uzraudzību un medicīnisko piemērotību darbam
- Drošības pārstāvjiem
- Darbinieku konsultēšanu
- Disciplinārajām darbībām

3 Darba devēju vispārīgie pienākumi un ievadapmācība (turp.)

Ievadapmācība

Sākotnējai ievadapmācībai jāietver:

- tās nozares pārskatu, kurā esat nodarbināts,
- spēkā esošos veselības un drošības noteikumus, kontroles un procedūras traumu un saslimšanu novēršanai un šo noteikumu ievērošanas nozīmību,
- sadarbības nozīmi ar darba devēju drošības sistēmas ievērošanā,
- drošības paziņojumu, kā veselības un drošības pamatdokumentu traumu un saslimšanu novēršanai, un
- skaidru paskaidrojumu par disciplinārām darbībām, kas sekos, ja apzināti tiek pārkāpti veselības un drošības noteikumi, kontroles un procedūras.

Apmācībās jābūt ietvertai arī informācijai par visu transportlīdzekļu un iekārtu drošu lietošanu, darbu veikšanu uz paaugstinājumiem, satiksmes vadību, apkopi, celtniecības darbiem un visiem darbiniekiem veicamajiem darbiem darba vietā.

4 Darbinieku vispārīgie pienākumi

Darbiniekiem ir arī pienākumi, tostarp šādi:

- Jāievēro visi attiecīgie likumi
- Ar pienācīgu rūpību jāattiecas pret savu un citu cilvēku, kuri varētu tikt ietekmēti dēļ viņu darbībām vai bezdarbībām, drošību
- Jānodrošina tas, ka viņi nav apreibinošu, narkotisku vai recepšu medikamentu ietekmē, jo pretējā gadījumā tas varētu radīt briesmas sev vai citiem
- Jāpiekrīt pamatotai, atbilstoši pārbaūžu veikšanai, kuru pieprasa darba devējs. Darba devējs var liegt darbiniekam strādāt, ja ir skaidrs, ka viņš vai viņa varētu apdraudēt sevi vai citus
- Jāsadarbojas ar darba devēju
- Nedrīkst iesaistīties nelikumīgās rīcībās vai izrādīt bīstamu uzvedību.
- Jāapmeklē apmācības un jāpakļaujas novērtējumam
- Pareizi jālieto jebkurš priekšmets vai viela, kas paredzēta lietošanai darbinieka aizsardzībai, tostarp, aizsargapģērbs un aprīkojums

Pēc iespējas ātrāk jāziņo savam darba devējam par:

- Jebkuru veicamu darbu, kas varētu apdraudēt sevi vai citus
- Jebkuriem trūkumiem darba vietā, darba sistēmā, jebkuriem priekšmetiem vai vielām, kas varētu apdraudēt sevi vai citus
- Jebkuru noteikumu pārkāpumu, kas viņam/viņai ir zināms, piemēram, par jebkuru drošības noteikumu, kontroles un procedūru pārkāpumu
- Jāpaziņo darba devējam vai darba devēja ieceltam reģistrētam ārstam, ja viņi uzzina, ka cieš no kādas slimības vai fiziskiem/garīgiem traucējumiem, kas ietekmē viņu darba aktivitāti un kas varētu radīt risku citu darbinieku drošībai, veselībai un labklājībai. Darbiniekam ir pienākums pasargāt sevi un citus

4 Darbinieku vispārīgie pienākumi (turp.)

Darbinieks nedrīkst:

- maldināt darba devēju attiecībā par savu pieredzes līmeni,
- nepareizi izmantot vai sabojāt jebko, kas darbiniekiem izsniegts viņu drošībai, veselībai un labklājībai, vai
- pakļaut riskam kolēģu drošību, veselību un labklājību.

Apmācībās jābūt ietvertai arī atsaucei par visu transportlīdzekļu un iekārtu drošu lietošanu, darbu veikšanu uz paaugstinājumiem, satiksmes vadību, apkopi, celtniecības darbiem un visiem darbiniekiem veicamajiem darbiem darba vietā.

5 Drošības paziņojums un drošības pārstāvji

Darba devējam saskaņā ar likumu vismaz reizi gadā jā sagatavo un jā pārskata rakstisks drošības pārvaldības dokuments ar nosaukumu "drošības paziņojums", un tam jābūt darba devēja datētam un parakstītam.

Drošības paziņojums jā paziņo un jā paskaidro visiem darbiniekiem, darbu zņēmējiem un apmeklētājiem viegli saprotamā valodā. Uzņēmuma drošības paziņojuma kopijas atstāšana redzamā vietā būtu ieteicama un tas kalpotu kā atgādinājums par veselības un drošības nozīmi visiem - īpašniekam, darbiniekiem, darbu zņēmējiem un apmeklētājiem.

Darba devējam drošības paziņojumā jā norāda apdraudējumu aspekti, piemēram:

- Mehānisku iekārtu izmantošana
- Transportlīdzekļu izmantošana
- Aprīkojuma lietošana
- Manuāla darbošanās
- Apkopes veikšana
- Celtniecības darbi
- Strādāšana uz paaugstinājumiem
- Slēgtas telpas
- Troksnis
- Kaitīgi putekļi
- Saskašanās ar ķīmikālijām

Drošības paziņojumā, jūsu darba devējam jā izpilda trīs lietas:

- 1 Jā norāda visi apdraudējumu aspekti darba vietā.
- 2 Jā veic šo apdraudējumu aspektu riska novērtējumu.
- 3 Jā norāda veicamās darbības riska novēršanai un/vai kontrolēšanai attiecībā uz katru apdraudējumu.

Apdraudējums: Jebkas, kas var nodarīt kaitējumu.

Risks: Augsta vai zema varbūtība, ka apdraudējums kādam nodaris kaitējumu, kā arī nodarītā kaitējuma smagums.

Riska novērtēšana: Rūpīga pārbaude par to, kas darba vietā var nodarīt kaitējumu cilvēkiem, lai darba devējs varētu izvērtēt vai viņš ir veicis pietiekamus piesardzības pasākumus, vai arī būtu jādara vairāk, lai novērstu kaitējumu, piemēram, attiecībā uz mehānisku aprīkojumu, darba aprīkojumu, elektroenerģiju un darba sistēmām.

Riska kontrolēšana: Likums liek darba devējiem un darbaņēmējiem darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka darba vietas apdraudējumi nevienu netraumē.

Risks būs atkarīgs no apstākļiem:

- Vai ir nodrošināta atbilstoša apmācība?
- Vai ir sniegti atbilstoši norādījumi?
- Vai ir atbilstoša uzraudzība?
- Vai kāds ir bijis pakļauts apdraudējumam?
- Cik nopietns būtu savainojums vai saslimšana?
- Cik liela ir iespējamība, ka apdraudējums izraisīs savainojumu vai saslimšanu?
- Kādi pasākumi veikti, lai nodrošinātu, ka apdraudējums nerada kaitējumu?

Drošības pārstāvis

Darbiniekiem ir tiesības iecelt izvēlētu personu par savu drošības pārstāvi, lai tā varētu pārstāvēt viņus drošības un veselības jautājumos sarunās ar darba devēju. Darba devējam jākonsultējas ar darbiniekiem un viņu drošības pārstāvi, lai nodrošinātu sadarbību traumu un saslimšanu novēršanā. Ja drošības komiteja jau pastāv, drošības pārstāvja noteikšana ir papildu veids, kā nodrošināt pienācīgu saziņu starp darbiniekiem un darba devēju.

Drošības pārstāvji var pārstāvēt savus kolēģus konsultācijās ar viņu darba devēju jautājumos saistībā ar drošības, veselības un labklājības aspektiem darba vietā. Kaut arī drošības pārstāvim ir savas funkcijas, viņam nav citu pienākumu, izņemot tos kas attiecas uz visiem darbiniekiem. Tāpēc drošības pārstāvi, kurš piekrit pārstāvēt savus kolēģus vai pieņemt vadības piedāvājumu risināt drošības un veselības jautājumus, nevar saukt pie atbildības par kļūdām darba vietā.

Drošības pārstāvjiem savlaicīgi informējot darba devēju ir tiesības pārbaudīt visu viņu pārstāvēto darba vietu vai tās daļu, tik bieži vai tādā grafikā, par kādu viņi ir vienojušies ar darba devēju. Drošības pārstāvim ir tiesības izmeklēt starpgadījumus, traumas un bīstamus notikumus darba vietā, lai noskaidrotu cēloņus un palīdzētu noteikt visus nepieciešamos korigējošos vai profilaktiskos pasākumus. Tomēr, drošības pārstāvis nedrīkst iejaukties notikuma vietas apstākļos un nedrīkst traucēt veselības un drošības iestādes inspektoram veikt izmeklēšanu.

6 Celtniecības darbi

Ja lauksaimniekam/darba devējam tiek veikti apkopes, celtniecības vai cita veida būvdarbi saistībā ar lauksaimniecības uzņēmējdarbību - lauksaimnieks būs "klients", kuram ir likumīgi pienākumi saskaņā ar 2013. gada Darba drošības, veselības un labturības (būvniecības) noteikumiem.

Lauksaimniekam ir jānodrošina, ka ikviens, kurš strādā pie jebkādiem būvdarbiem, būtu izgājis īpašas apmācības par būvniecības drošību un, ka viņam ir derīgas Safe Pass vai CSCS kartes.

Likums nosaka, ka veselības un drošības aspekti ir jāņem vērā un jāpārvalda visos ēkas projekta posmos, sākot no koncepciju izveides, projektēšanas un plānošanas līdz pat faktiskajiem būvdarbiem un pēc tam veicot struktūras uzturēšanu un remontdarbus. Likums attiecas uz visiem būvdarbu veidiem, ēku projektiem, remontdarbiem un atjaunošanas darbiem.

Lielākā daļa saimniecību laiku pa laikam veic dažādus celtniecības darbus, sākot no jaunceltnēm līdz pilnīgām ēku demontāžām un atjaunošanām līdz azbesta jautājuma risināšanai. Tikai apmācīti celtnieki drīkst veikt šos darbus, kas saistīti ar risku, un tas jādarā ar ieviestiem pienācīgiem kontroles pasākumiem.

Ja jūsu darbs ir saistīts ar celtniecības darbu vai darbu būvlaukumā, piemēram, darbiniekiem, kas strādā ainavu veidošanas nozarē, jūsu darba devējam ir jāorganizē vienas dienas apmācības kursu apmeklēšana drošības izpratnes jomā (Safe Pass Training).

7 Apdraudējumi

7.1 Manuāla darbošanās

Dārzkopības darbos dažreiz var nākties celt, nest, vilkt vai stumt smagus vai neērtus priekšmetus. Daži uzdevumi var būt saistīti ar kravu pārvietošanu un citi uzdevumi varētu vienkārši daudzkārt atkārtoties. To sauc par manuālo darbošanos. Darba laikā jums var nākties bieži saliekt vai sagriezt ķermeni. Muguras un plecu sasprindzinājumi un citas manuālās darbošanās traumas var rasties no smagumu celšanas, atkārtotas locīšanās vai pagriešanās, neērtas stājas saglabāšana pārvietojot vai paceļot smagumus augstumos vai no zemes. Jūsu darba devējam jānovērtē riski un jāievieš pasākumi, lai pasargātu jūs no traumām.

7 Apdraudējumi (turp.)

Darba devējam ir jānovērš vai jāsamazina manuālo darbošanos, un viņam jānodrošina manuālās darbošanās apmācība visiem atlikušajiem darbā iesaistītajiem manuālās darbošanās uzdevumiem. Ja jūsu darba devējs jums piedāvā šīs apmācības, ir svarīgi, lai jūs tās pabeigtu, lai tādā veidā jums tiktu sniegta aizsardzība veicot darbā iesaistītos manuālos uzdevumus.

Kur iespējams, jums vajadzētu izvairīties no darbošanās ar smagiem vai neērtiem svaru lielumiem un, ja jūs uztrauc kāds konkrēts uzdevums, pastāstiet par to savam darba devējam. Iespējams, ka jūsu darba devējs jūs ir nodrošinājis ar celšanas un pārvietošanas aprīkojumu, piemēram, ratiņiem vai citiem celšanas palīgīdzekļiem, un ir svarīgi tos izmantot.

Ja jums ir jāceļ smagumi, jums vajadzētu:

- pārbaudīt kravas svaru, apskatot jebkuru svara marķējumu uz kravas,
- izmantot celšanas palīgīdzekļus smagumu pārvietošanai,
- vajadzības gadījumā pasaukt palīgā kolēģus,
- izmantot uz kravas esošos rokturus, ja tādi ir
- apsvērt smagumu īpašības (vai to būs grūtu pacelt, vai saturs var pārvietoties),
- apsvērt vai ir iespējams šo uzdevumu paveikt drošā veidā, vai grīdas ir līdzenas, vai ir pietiekami gaišs, un
- pirms smagumu pārvietošanas, izejiet cauri maršrutam, pa kuru nesīsiet smagumus, lai pārlielinātos, ka tas ir brīvs no apdraudējumiem, kas varētu izraisīt paslidēšanas, pakļūšanas un pakrišanas.

Parasti, nepiemērotas manuālās darbošanās metodes, kas tiek veiktas ilgākā laika posmā, izraisa muguras traumas, bet tas var notikt arī pēc viena smaguma pacelšanas.

7 Apdraudējumi (turp.)

Lai izvairītos no traumu riska, jums:

- jāpārlicinās, ka esat saņēmis apmācību manuālās darbošanās jomā,
- jāpārdomā un jāizmanto to, ko esat iemācījušies,
- jānovērtē kravas smagums, izmērs, forma un saķeres pieejamība,
- jāpalūdz palīdzība kolēģiem, ja krava ir pārāk smaga vai neērta, lai to pārvietotu,
- jāstāv pareizi ar nesaliekām kājām,
- jātur muguru taisni,
- jāsaliec kājas un tad jāpietuvojas kravai,
- jāsatver kravu cieši un tad jāpievelk tuvāk ķermenim,
- pirms celšanas jāpaceļ zodu,
- jāizmanto kāju muskuļi, lai palielinātu slodzi bez sastiepšanās vai iesīkstēšanās
- pirms kustēšanās, jāpārlicinās, ka nesamā krava neaizsedz jūsu skatu, un ka maršruts un novietošanas zona ir atbrīvoti,
- jāizvairās no atkārtotas liekšanās vai griešanās, un
- esiet īpaši uzmanīgi vietās, kurās pamats zem kājām varētu būt nelīdzens, nestabils vai slidens.

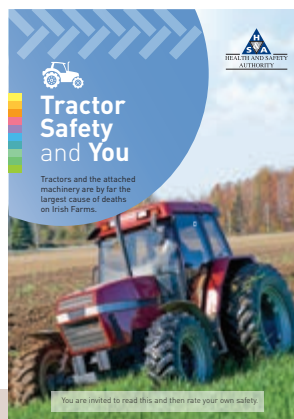
7.2 Transportlīdzekļi un iekārtas

Traumas un saslimšanas var izraisīt dažādi faktori:

- Apmācības un pieredzes trūkums
- Zināšanu trūkums par drošām darba procedūrām
- Darbs ar neaizsargātām vai nepietiekami aizsargātām iekārtām
- Brīdinājuma zīmju un drošas darba procedūras ignorēšana
- Strādāšana pārāk tuvu pie transportlīdzekļiem un mehāniskām iekārtām
- Aizsprotojumu novēršana mehānisko ierīču darbošanās laikā
- Drošas darba procedūras neievērošana mehānisko iekārtu tīrīšanas un apkopes veikšanas laikā
- Mehānisko iekārtu neizolēšana, ja to nebūtu ieteicams darbināt
- Neziņošana par trūkumiem savam darba devējam
- Mehānisko iekārtu lietošana esot nogurušam, traucētam vai jūtoties slikti

Lai novērstu traumas un saslimšanas lietojot transportlīdzekļus un mehāniskās iekārtas, var veikt vairākas darbības:

- Pārlicinieties, ka esat apmācīts transportlīdzekļa vadīšanā vai mehāniskās iekārtas lietošanā
- Pārlicinieties, ka saprotat transportlīdzekļa vai iekārtas vadības paneli
- Ja neesat pārlicināts par kādu transportlīdzekļu vai mehānisko iekārtu vadības vai drošības procedūru, jautājiet saviem vadītājiem vai darba devējam
- Pirms darba sākšanas, pārlicinieties vai visi aizsargi ir savās vietās
- Pirms aizsprotojumu tīrīšanas vai apkopes veikšanas, izslēdziet vai izolējiet mehānisko iekārtu

7 Apdraudējumi (turp.)

Galvenās transportlīdzekļu un mehānisko iekārtu izraisītās traumas un saslimšanas ir:

- Sadursme ar transportlīdzekli
- Kritiens no transportlīdzekļa
- Sapišanās kustīgajās mehānisko iekārtu daļās
- Iesprūšana vai saspiešanās transportlīdzekli vai mehānisko iekārtu kustīgajās daļās
- Atduršanās pret kustīgajām daļām vai pret mehānisko iekārtu izstumtiem materiāliem
- Iesprūšana starp kustīgu mehānisko iekārtu un fiksētu priekšmetu
- Apģērba vai garu matu aizķeršana un ievilkšana kustīgajās daļās
- Nespēja pārvarēt izplūdes gāzes

Mehānisko iekārtu aizsardzība

Daudzi nopietni savainojumi ir saistīti ar mehānisko iekārtu lietošanu, un daži no šiem savainojumiem var izrādīties letāli. Bieži vien tas notiek tāpēc, ka netiek nodrošināta mehānisko iekārtu aizsardzība vai tā tiek nodrošināta nepietiekami.

Mehānisko iekārtu remonts un apkope var ietver aizsargu noņemšanu un, steidzoties pabeigt darbu, drošības aizsargi iespējams netiek uzlikti atpakaļ. Traktoros, transportlīdzekļus un mehāniskās iekārtas nedrīkst lietot, ja visi aizsargi nav savās vietās un operatoram jābūt apmācītam un kompetentam.

Pirms jebkādas mehāniskās iekārtas darbināšanas, jums jāpārlicinās, ka visi aizsargi ir savās vietās. Daži bīstamu tendenču mehānisko iekārtu piemēri ir sniegti zemāk.

Mehāniskās iekārtas apdraudējuma veids

- Mehāniskās iekārtas, kuras darbina piedziņas vārpstas, piemēram, jūgvārpstas
- Augkopības tehnika, piemēram, kartupeļu kombains, mizu šķeldotāji
- Mehāniskās iekārtas ar rotējošām vāļiņveida daļām, piemēram, kompostēšanas ierīces, dārza frēzes, dzīvžogu šķēres vai krūmu griezējmašīnas
- Hidrauliski paceltas piekabes, kuras hidrauliskās atteices rezultātā var pēkšņi nolaisties

Mehāniskās iekārtas aizsardzības veids

- Jaudas noņemšanas vārpstu aizsargi, kas aptver visu rotējošo vārpstu garumu.
- Fiksēta attāluma aizsargi
- Mehāniskas ierobežošanas ierīces, ko izmanto, lai pasargātu no pēkšņa spiediena zuduma

Traumu novēršana strādājot ar traktoriem, transportlīdzekļiem un mehāniskām iekārtām

Vienmēr sekojiet šīm darbībām:

- Izlasiet ekspluatācijas rokasgrāmatu, ja tāda pieejama
- Veiciet apmācības un iepazīstieties ar visiem vadības paneljiem
- Ja neesat pārliecināts par drošības kontroli vai procedūrām, vaicājiet pēc tālākpmācības un uzdodiet jautājumus

Traktoru vadīšana

- Nekad nevadiet traktoru/transportlīdzekli un nelietojiet mehāniskās iekārtas, ja neesat tam apmācīts un pilnvarots
- Pārlicinieties, ka saprotat visus vadības paneļus
- Pārbaudiet vai neatkarīgās bremzes darbojas efektīvi.
- Pirms motora iedarbināšanas un pārvietošanās, pārbaudiet vai neviena cita nav tuvumā un nevienam nevarat radīt briesmas
- Pārbaudiet vai bremzes un stūres sistēma darbojas pareizi
- Pārbaudiet citu darbinieku atrašanās vietu un pārlicinieties, ka jūs viņus redzat
- Ievērojiet droša darba procedūras
- Nekad neļaujiet bērniem braukt ar traktoru/transportlīdzekli vai izmantot mehāniskās iekārtas
- Pielietojiet drošās apstāšanās procedūru:
  - Noparkojieties atpakaļgaitā drošā manierē
  - Pielietojiet rokas bremzi
  - Nolaidiet visus agregātus
  - Izslēdziet motoru
  - Izņemiet atslēgu
  - Aizslēdziet

Mehānisko iekārtu darbināšana

- Nekad neizmantojiet mehānisko iekārtu, ja neesat tam apmācīts un autorizēts
- Nekad nemēģiniet novērst aizsprostojumus vai tīrīt iekārtu, ja vien piedziņa nav atvienota, iekārta ir nekustīga un izslēgta.
- Pārbaudiet un izlaidiet no iekārtas elektroenerģiju, ja tāda ir palīkusi
- Nekad nevelciet ķēdes, vaļiņu apgērbu un garus matus nenēsājiet vaļējus, jo tie varētu aizķerties kustīgajās daļās
- Nekad nenovērsiet uzmanību cilvēkiem, kuri strādā ar mehāniskām iekārtām
- Nekad neizkāpiet no kustīga traktora vai citas automātiskas mašīnas
- Turiet visus aizsargus savās vietās
- Pārbaudiet vai kontroles paneļa marķējumi ir skaidri redzami un norāda uz to funkcijām
- Pārbaudiet, ka jums tiek izsniegts un jūs lietojat nepieciešamo aizsardzības apgērbu
- Nekavējoties ziņojiet savam vadītājam par visiem trūkumiem
- Pārliecinieties, ka visi jaudas noņemšanas vārpstu aizsargi ir pilnīgi un savās vietās
- Pārliecinieties, ka jaudas noņemšanas aizsargs nekustās un, ka ierobežojošā ķēde ir savā vietā

Apvidus transportlīdzekļi

Nelietojiet apvidus transportlīdzekli (kvadraciklu), ja vien neesat izgājis oficiālu mācību programmu.

- Vienmēr velciet ķiveri un IAL, piemēram, acu aizsargus
- Nekad nepārvadājiet pasažierus
- Brauciet lēnāk, īpaši nelidzenās vietās
- Atcerieties, ka ātruma palielināšana palielina transportlīdzekļa nestabilitāti un apgāšanās risku
- Ievērojiet apmācībās sniegtos noteikumus, braucot pa nogāzēm un apvidos
- Nekas nepārsniedziet apvidus transportlīdzekļa vilkšanas jaudu

Apvidus transportlīdzekļu lietošana var būt nepiemērota vecāka gadagājuma lietotājiem ar sliktu fizisko mobilitāti un lēnāku reakcijas laiku.

7.3 Paslidēšanas, pakļupšanas un nokrišanas

Ir vairāki iespējamie paslidēšanas, pakļupšanas un nokrišanas cēloņi.

- Nesakoptas darba vietas
- Slapjas grīdas
- Nelidzenas virsmas
- Darbs ar platformām uz iekrāvējiem
- Darbs pie traktoriem un mehāniskajām iekārtām
- Nepareiza kāpņu izmantošana
- Strādāšana uz paaugstinājumiem
- Strādāšana uz vai pie traušiem jumtiem vai jumtu gaismām
- Darbs pie vaļējām malām

Paslīdēšanas, pakļupšanas un nokrišanas novēršana

Paslīdēšanas, pakļupšanas un nokrišanas riska samazināšanai, veiciet šādas darbības.

- Lietojiet piemērotus apavus, kas nodrošina pietiekamu saķeri
- Pārlicinieties, ka darba vietas ir sakārtotas, tīras un brīvas no šķēršļiem
- Pārlicinieties, ka tiek veikts riska novērtējums darbam uz paaugstinājumiem un tiek ieviestas noteiktās kontroles
- Glabājiet instrumentus, aprīkojumu, kabeļus un konteinerus, tos rūpīgi sakraujot
- Izvairieties no pakļupšanas apdraudējumiem, piemēram, kabeļiem un instrumentiem
- Nodrošiniet, lai kājāmgājēju ceļi vienmēr būtu brīvi
- Vietās, kur platformas atrodas vairāk nekā divus metrus virs zemes, jānodrošina, lai malas būtu nožogotas ar metru augstu margu
- Pārlicinieties, ka visas grīdas atveres ir pārklātas vai ka ap tām ir uzlikts drošs žogs
- Ja nav pieejamas saturīgās margas, nelietojiet kāpnes
- Pārlicinieties, ka visi uz grīdām radušies noplūdumi ir nekavējoties uzslaucīti un, ka ir izvietotas brīdinājuma zīmes

Kāpņu drošība

Kāpnes saistībā ar paslidēšanu, pakļupšanu un nokrišanu rada īpašu risku. Ja iespējams, jāizvairās no kāpņu izmantošanas, bet ja tas nav iespējams, rīkojieties šādi;

- Pārlicinieties vai kāpnes ir piemērotas uzdevumam un ir labā stāvoklī
- Pirms lietošanas vienmēr pārbaudiet vai kāpnēm nav defektu un par bojājumiem ziņojiet darba devējam
- Pārlicinieties, ka kāpnes balstās uz līdzenas, stingras zemes un nekad netiek novietotas uz nestabilām virsmām, piemēram, šķembām, eļļas mucām, kastēm vai transportlīdzekļiem
- Kāpnēm jābūt droši noenkurotām pie pamatnes, vai arī kādam tās jāpietur
- Novietojiet kāpnes pareizajā leņķī. Tās jānovieto aptuveni septiņdesmit piecu grādu leņķī un stingri jānostiprina saskaņā ar nolikumiem, kas noteikti riska novērtējumā par darbu uz paaugstinājumiem
- Kāpnēm jābūt izvirzītām 1m virs darba platformas, ja nav citas drošas iespējas pieturēties.
- Augšgalā nostipriniet kāpnes pret slidēšanu, tās sasienot.
- Nekad nenovietojiet kāpnes vietās, kur jūs varētu apdraudēt elektriskie kabeli vai kustīgi transportlīdzekļi
- Siltumnicas un nojumes jumtu apkopes darbus drīkst veikt tikai apmācīti un kompetenti cilvēki

7.4 Ķīmikālijas

Ķīmikālijas dārzkopības nozarē tiek plaši izmantotas un savainojumi un saslimšanas, kas saistītas ar to izmantošanu, cietušajiem var radīt nopietnas un bieži vien ilgstošas sekas. Ķīmikālijas var atrast ceļū jūsu ķermenī dažādos veidos:

- Ieelpojot piesārņotu gaisu caur degunu, muti un plaušām
- Norijot vai pieskaroties mutei pēc darbošanās ar ķīmikālijām vai pesticīdiem
- Nejauši norijot, ja ķīmikālijas tiek glabātas nepiemērotos konteineros
- Saskarē ar ādu, pat jau nav brūču vai skrāpējumu, jo dažas ķīmiskās vielas var tikt absorbētas caur ādu

Ķīmikālijas pēc nonākšanas ķermenī nonāk asinīs, kas var nogādāt ķīmikālijas aknās, nierēs, smadzenēs un nervu sistēmā, kā rezultātā var rasties nopietni un bieži vien ilgstoši bojājumi.

Jūsu veselībai kaitīgas vielas ir pesticīdi, herbicīdi, fungicīdi, insekticīdi, dezinfekcijas līdzekļi un tīrīšanas materiāli. Plašākai informācijai apmeklējiet www.hsa.ie/chemicals.ie

How do I know if a chemical is dangerous?

The label on the chemical container indicates the dangerous properties of the chemical. Below is an example of a hazard label. Additional information can be found in the safety data sheet (SDS) which is supplied with the chemical (if you don't receive one, ask your supplier). The SDS provides important information about the hazards of the chemical and how to use, handle, store and dispose of it safely.

TACTILE WARNING
Disregard if not indicated on the label. Do not touch or inhale. Do not get on your skin or clothes. Do not get in your eyes.

HAZARD STATEMENTS
Statements which describe the nature and extent of the hazard(s) of the chemical.

PRECAUTIONARY STATEMENTS
Statements which describe the recommended measures to minimize or prevent adverse effects from the hazard(s) of the chemical.

CHILD RESISTANT FASTENING
Fastening device which prevents children from opening the container.

HAZARD PICTOGRAM
Pictogram which indicates the nature and extent of the hazard(s) of the chemical.

SIGNAL WORD
Word which indicates the level of the hazard(s) of the chemical.

CONTENTS
Substance: 80% Filler 15% Active ingredient 5%

Name, Address & Telephone No. of Manufacturer

What do the hazard pictograms mean?

	DANGER Life threatening eyes in small amounts and brief exposure. Causes very serious long-term health effects.	Handle with care. Never swallow or inhale. Avoid contact with skin.
	DANGER Causes skin and eye burns. Destruction of metals.	Handle with care. Don't swallow, touch or inhale.
	DANGER Skin and eye irritation. Adverse health effects. Damage to ozone layer.	Avoid inhalation.
	DANGER Explosive - sensitive to fire, heat, vibration and friction.	Keep your distance.
	DANGER Highly flammable - serious fires if exposed to sparks, flames, heat.	Handle with care. No ignition sources.
	DANGER Causes or intensifies fire, increases fire risk.	Wear protective clothing.
	WARNING Container explodes if heated. Very cold liquid burns when touched.	Do not heat.
	WARNING Toxic to aquatic environment.	Do not pour down drain.

Pictograms accompanied by the appropriate hazard statement

7 Apdraudējumi (turp.)

Ir iespējams veikt vairākus svarīgus piesardzības pasākumus:

- Pārlicinieties, ka esat apmācīts ķīmisko vielu lietošanā un piemērošanā
- Vienmēr nēsājiet nepieciešamo IAL, aizsargapģērbu un piemērotas maskas
- Pārlicinieties, ka jūs skaidri saprotat ķīmisko simbolu vēstījumus
- Sadarbojieties ar savu darba devēju, veicot pasākumus, lai izvairītos no traumām,
- Ķīmiskās apstrādes zonās nesmēķējiet, neēdiet un nedzeriet, kā arī neuzglabājat tajās ēdienu
- Nepārnēsiet piesārņojumu uz sevi, piemēram, ievietojot mutē pildspalvas vai zīmulus
- Pirms došanās prom no darba, rūpīgi nomazgājiet rokas
- Esiet īpaši piesardzīgs rīkojoties ar koncentrētām ķīmiskām vielām un izvairieties no acu, sejas un roku apšļakstīšanas
- Ja ķīmikāliju izlej darba vietā no tā oriģinālā konteinerā un risku nav iespējams novērst vai kontrolēt, var būt iespējama nepieciešamība pēc brīdinājuma zīmes izstādīšanas vai iekšējās etiķetes
- Nekad neglabājat ķīmiskās vielas piena pudelēs, bezalkoholisko dzērienu pudelēs vai līdzīgos konteineros
- Pēc ķīmikāliju lietošanas, uzglabājat tās drošā un slēgtā vietā
- Esiet informēti par ieviestajiem ārkārtas pasākumiem, gadījumā ja rodas ķīmikāliju noplūdes vai starpgadījumi
- Nenoplēsiet un nesabojājat uz konteineriem esošās etiķetes

7.5 Slēgtas telpas

Zemnieku saimniecībā, jebkura slēgta vai slikti vēdināta telpa, kurā tiek uzglabāta barība vai ļauts uzkrāties bioloģiskajiem materiāliem, piemēram graudi, āboli vai kūtsmēsli, var radīt slēgtas telpas risku.

Kompostēts materiāls un kūtsmēsli gaisā var izdalīt toksiskas gāzes, baktērijas, pelējuma sporas, alergēnus un citus bioloģiskus materiālus. Ja tiek pakļauts zemas šo materiālu līmenim, jūs varētu pieredzēt tādu simptomus kā klepu, acu niezēšanu, aizliktu degunu, šķavas vai iekaisušu kaklu. Ikvienam, kuram ir astma vai sensibilizēta imūnsistēma, ietekmē uz veselību var būt smagāka.

- Jūs esat oficiāli apmācīts ieešanai un strādāšanai slēgtās telpās
- Lauksaimniekam/darba devējam ir slēgtu telpu programma un lauksaimniecībai raksturīgs glābšanas plāns
- Ārkārtas situācijās ir pieejams aprīkojums drošai iekļūšanai telpā un cietušo darbinieku glābšanai
- Mehāniskās iekārtas ir aizslēgtas un vajadzības gadījumā caurules ir izolētas
- Slēgtas telpas atmosfēra ir pārbaudīta, lai nodrošinātu drošu iekļūšanu
- Telpa ir pienācīgi vēdināta
- Gaidstāves persona pie slēgtās telpas ieejas vai tās tuvumā

7.6 Elektroenerģija

Starpgadījumi, kas saistīti ar elektroenerģijas kontaktu var izraisīt nāvi vai nopietnus savainojumus no ārējiem vai iekšējiem apdegumiem. Saskaņā ar gaisvadu elektrolīnijām vai pazemes kabeliem rada daudzas no šīm traumām.

Atcerieties, ka elektroenerģija var izraisīt dzirksteles, kad iekārta vai tehnika nonāk pietiekami tuvu strāvas kabeliem - lai savainotos nav nepieciešams tiešs kontakts ar elektropārvades līnijām.

Nodrošiniet, ka:

- pirms lietošanas esat pārbaudījis visus pārnēsājamus elektriskos instrumentus, jo īpaši to vadus un kontaktdakšas, uzmanība jāpievērš jebkādiem bojājumiem un ja tādi ir, ziņojiet darba devējam
- visas kontaktlīdzdas ir aizsargātas ar paliekošās strāvas iekārtām,
- visi bojātie kabeli tiek nekavējoties salaboti vai nomainīti,
- visi ārpus telpām izmantojamie elektriskie instrumenti tiek darbināti ar pazeminātu spriegumu (110v) un savienoti ar paliekošās strāvas iekārtām
- periodiski tiek pārbaudītas paliekošās strāvas iekārtu testa pogas, lai nodrošinātu to darbības efektivitāti, un
- lietojot elektroierīces, pilnībā atritiniet kabeli no pagarinājuma spoles vai cilindra, lai izvairītos no pārkaršanas, elektrotraumas un ugunsgrēka.

Nedrīkst:

- strādāt zem gaisvadu elektrolīnijām neievērojot drošu darba organizāciju,
- atļaut 15m attālumā no gaisa kabeļa atrasties nevienai mehāniskās iekārtas daļai, piemēram, smidzinātājam, kāpnēm vai apūdeņošanas caurulēm,
- nostādīt mehāniskās iekārtas pret stabiem vai balstiem,

7 Apdraudējumi (turp.)

- izmantot jebkuru mehānisko ekskavatoru vietās, kurās varētu atrasties pazemes kabeli, pārliecinieties, ka jūsu darba devējs pārbauda un atzīmē to atrašanās vietas,
- izmantot jebkuras mehāniskās iekārtas, ja vien strāvas kabeli nav atbilstoši aizsargāti, piemēram, ar bruņu kabeljiem, kas pārklāti ar biezu, elastīgu gumiju vai neoprēnu un kuriem nav zemējuma savienojuma,
- pārslogot kontaktligzdas izmantojot adapterus
- izmantot kontaktligzdas, kontaktdakšas vai slēdžus ārā mitros laika apstākļos, ja vien tie nav piemērota rūpnieciskā tipa un nepasargā no lietus, šķiatām un ūdens strūklām,
- sākt jebkādu apkopes vai remontdarbus, ja vien iekārta vai tehnika nav izslēgta, bloķēta vai atvienota no strāvas,
- pārvietot garas mehāniskās iekārtas vai lielas kravas zem gaisvadu elektroenerģijas līnijām vai to tuvumā, ja vien brīvie attālumi nav pārbaudīti un atzīti par drošiem, un pieskarties vai pietuvoties nokritušiem vadiem.

7.7 Ugunsbīstamība

Ugunsbīstamības un evakuācijas plāns

Ugunsgrēka gadījumā visiem darbiniekiem jāatstāj darba vieta un jādodas uz tuvāko drošo pulcēšanās vietu. Vecākajam dežurējošajam vadības loceklim vai norīkotajam ugunsbīstamības virsniekam ir jānodrošina cilvēku saskaitīšana, lai noteiktu vai kāds nav pazudis. Ugunsgrēka likvidēšana tiks sākota, tikai pēc tam, kad tiks noskaidrots, kur atrodas viss personāls.

Evakuācijas iespējas

Uz visām durvīm, kas ved uz izeju jābūt uzlīmētām izejas zīmēm un tās nedrīkst aizslēgt, kamēr cilvēki strādā šajās telpās.

Ugunsdzēsības iekārtas

Ugunsdzēsamajiem aparātiem jāatrodas paredzētajos punktos un tie ir regulāri jāpārbauda.

8 Apmācība un komunikācija

Kompetentiem apmācību nodrošinātājiem jānodrošina visu darbinieku apmācība. Šādas apmācības koncentrēties uz konkrētiem uzdevumiem, ko veicat ikdienas darbā, piemēram, manuālās darbošanās metodes, drošību ar transportlīdzekļiem un drošu ķīmisko vielu lietošanu.

Mehānisko iekārtu, transportlīdzekļu un aprīkojuma apmācības

Jūsu darba devējam jānodrošina atbilstoša apmācība par drošu transportlīdzekļu, mehānisko iekārtu un aprīkojuma lietošanu.

Attiecībā uz iekrāvējiem, jūsu darba devējam jānodrošina apmācība saskaņā ar Ricības kodeksa sadaļu par braucēja darbināmiem pacēlājiem.

Ir ārkārtīgi svarīgi, ka starp darba devējiem un darbiniekiem pastāv divvirzienu komunikācijas process. To panāk ar:

- periodiskām apmācību programmām,
- darba un drošības instrukcijām,
- pastāvīgu uzraudzību,
- dokumentētām sanāksmēm par veselību un drošību darbā, un
- bīstamu darbu zonu un mehānisko iekārtu marķēšanu ar drošības zīmēm.

9 Neatliekamā un pirmā palīdzība

Pirmā palīdzība

Tūlītēja un pareiza traumu pārbaude un ārstēšana var glābt jūsu dzīvību. Novārtā atstāta pat niecīga trauma var izraisīt nopietnas infekcijas un saslimšanas.

- Jūsu darbvietā jābūt nodrošinātam pirmās palīdzības aprīkojumam, kas atbilst jūsu veiktā darba veidam
- Jums jānodrošina, ka zināt aptieciņas atrašanās vietu un to, kurš ir iecelts pirmās palīdzības sniegšanai
- Pirmās palīdzības aptieciņās jābūt:
  - līmējošajiem plāksteriem
  - atsevišķi iesaiņotiem trīsstūrveida pārsējiem,
  - spraužamadatām
  - lieliem, atsevišķi iesaiņotiem steriliem nemedicīniskiem brūču pārsējiem
  - atsevišķi iesaiņotām salvetēm
  - feldšera šķērēm
  - lateksa cimdņu pāriem
  - steriliem acu mazgāšanas līdzekļiem

9 Neatliekamā un pirmā palīdzība (turp.)

Ja jūs strādājat apgabalā, kas atrodas tālu no iespējas iegūt neatliekamo medicīnisko palīdzību, jums jābūt nodrošinātam ar pirmās palīdzības aptieciņu un tās saturam jābūt tādām, kāds norādīts iepriekš.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunu numuriem jābūt redzamiem pamanāmā vietā, piemēram, ēdnīcā vai birojā.

Ārkārtas situāciju procedūra

- Uzturiet visus ārkārtas situāciju piekļuves un evakuācijas ceļus brīvus no šķēršļiem
- Pārliecinieties, ka esat iepazinies ar visām ārkārtas procedūrām, piemēram tām, kas paredzētas nopietniem savainojumiem, saslimšanām, ķīmisko vielu norīšanām, ķīmisko vielu noplūdēm, ugunsgrēka trauksmes imitācijām
- Esiet informēts par atbildīgo personu trauksmes celšanā
- Esiet informēts par to, kurp doties, lai sasniegtu drošību
- Pārziniet ārkārtas situāciju zīmes un paziņojums
- Nekad nesmēķējiet un nelietojiet citus aizdegšanās avotus aizliegtajās vietās kurās tiek uzglabātas gāzes vai izmantoti viegli uzliesmojoši šķidrumi.

10 Veselība, labklājība un labjūtība

Veselības problēmas var rasties darbā un var attīstīties nemanot. Labākais veids kā aizsargāt savu veselību ir apzināties riskus, samazinot tos līdz minimumam un ziņot par jebkuru saslimšanu darba devējam, tiklīdz parādās simptomi. Apmācība šajā jomā ir būtiska un ir nepieciešama pilnīga valsts drošības un kontroles pasākumu ievērošana.

10.1 Ādas aizsardzība

Ādas problēmas var izraisīt vairāki aspekti:

- Ādas bojājumi, izraisīti no griezumiem, nobrāzumiem vai dūrieniem
- Sausa un sasprēgājusi āda, izraisīta no aukstiem un mitriem apstākļiem
- Bojājumi no ādas biežas iegremdēšanas ūdenī, kas no tās noņem dabiskās eļļas
- Saskaršanās ar ķīmikālijām
- Pārmērīga saules iedarbība

Sekas ir:

- Dermatīts
- Inficētas brūces
- Ādas vēži
- Saules apdegumi

Novēršana:

- Strādājot ar ķīmikālijām, valkājiet piemērotus cimdus un aizsargapgērbus
- Pārliecinieties, ka elpošanas orgānu aizsarglīdzekļi tiek uzturēti darba kārtībā un filtri tiek nomainīti pēc nepieciešamības
- Lai notīrītu kaitīgās vielas, nomazgājiet rokas
- Ādas aizsargāšanai, uzklājiet piemērotus aizsargkrēmus
- Aizklājiet grieztas brūces un nobrāzumus ar ūdensizturīgiem, līmējošiem plāksteriem
- Nekavējoties ārstējiet nelielas infekcijas
- Nepakļaujiet sevi pārāk lielai saules iedarbībai - valkājiet piemērotu apģērbu un pēc vajadzības lietojiet saules aizsargkrēmu
- Novērojiet vai neparādās kārpas, dzimumzīmes un ādas krāsas izmaiņas. Ja parādās un sāk augt, asiņot vai niezēt, ziņojiet darba devējam

10.2 Veila slimība

To var iegūt no materiāliem, kas piesārņoti ar žurku urīnu. Simptomi ir drudža sajūta, galvassāpes, vai viegli, gripai līdzīgi simptomi un tie var izraisīt meningītu.

Novēršana:

- Strādājot ar iespējami piesārņotiem materiāliem, valkājiet aizsargcimdus
- Pirms ēšanas, dzeršanas vai smēķēšanas nomazgājiet rokas
- Ievērojiet labu personīgo higiēnu

10.3 Paaugstinātas jutības pneimonīts

Sēņu nozares darbiniekiem, tostarp lasītājiem, var rasties alerģija, ko izraisa atvērtu sēņu radīto sporu ieelpošana. Infekcijas simptomi ir drudzis, galvassāpes, drebuļi, muskuļu sāpes un elpas trūkums. Ja to neārstē, var rasties agrīni pastāvīgi plaušu bojājumi.

Profilaktiskie pasākumi ietver:

- apmācības un
- piemērotas sejas maskas vai respiratora lietošanu, lai pasargātu no sporu ieelpošanas.

10.4 Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL) un apģērbs (IAA)

Darba devējam bez maksas jūs ir jānodrošina ar atbilstošiem individuālās aizsardzības līdzekļiem (IAL) un individuālu aizsardzības apģērbu (IAA).

Jums ir likumīgs pienākums pareizi izmantot IAL, nēsāt IAA saskaņā ar sniegtajām instrukcijām un pēc lietošanas tos atgriezt paredzētajā uzglabāšanas vietā.

Par visiem defektiem nekavējoties jāziņo darba devējam.

10.5 Darbinieku labklājība

Jūsu darba devējam jānodrošina atbilstošas labklājības iespējas, tostarp, tualetes un mazgāšanās telpas. Mazgāšanās telpās jābūt pietiekamam apgaismojumam, un tajās jābūt pieejamam karstajam un aukstajam ūdenim, kā arī ziepēm un tīriem dvieļiem. Jums jānodrošina, ka šīs telpas tiek uzturētas tīras un kārtīgas.

Darba devējam jānodrošina piekļuve dzeramajam ūdenim.

Viņam arī jānodrošina telpa, kur var pagatavot karstus dzērienus, ēdienus un apsēsties.

10.6 Smēķēšana

Darbiniekiem un citām personām (apmeklētājiem, klientiem) nav atļauts smēķēt norobežotās darba telpās un šajā ziņā jāievēro spēkā esošie tiesību akti.

10.7 Pazemošana darbavietā

Jūsu darba devējam ir jānovērš pazemošana un viņš būs sagatavojis efektīvu politiku pret pazemošanu, pamatojoties uz rīcības kodeksu par pazemošanas darbavietā novēršanu.

10.8 Bīstami uzdevumi

Pamatojoties uz riska novērtējumu, darba devējs definēs visus bīstamos uzdevumus, kurus jūs nedrīkstat veikt. Piemēram, darbs pie siltumnicu jumtiem, motorzāģu izmantošana un noteiktu mehānisko iekārtu darbināšana.

1. pielikums **KontROLSARAKSTU PARAUGS**

KontROLSARAKSTI ir noderīga metode, lai nodrošinātu, ka tiek apspriesti visi drošības, veselības un labturības aspekti un tiek ieviestas atbilstošas kontroles. Lūdzu, ņemiet vērā, ka zemāk redzamais ir tikai ceļvedis, kas var nebūt pilnīgs jūsu konkrētajai darba vietai.

1 Drošības vadības sistēma

- Stingra apņemšanās
- Īstenots drošības paziņojums
- Atbilstoša pienākumu deleģēšana
- Nodrošināta atbilstoša apmācība, instrukcijas un uzraudzība
- Atbilstoša sekošana līdzīti rekomendācijām
- Kontroles pasākumu pārskatīšana un ieviešana traumu un saslimšanu novēršanai

2 Darbinieku drošības programma

- Atbilstoši darba noteikumi izvietoti darba zonās
- Atbilstošas darba instrukcijas
- Atbilstoša apmācība
- Atbilstoša ārkārtas situāciju apmācība, ieskaitot ugunsdzēsamo aparātu izmantošanu
- Atbilstoša uzraudzība

3 Uzraugi

- Regulāras darba vietas pārbaudes
- Starpgadījumu izmeklēšanas
- Apdraudējumu un starpgadījumu ziņošana vadībai
- Atbilstoši sertificēti pirmās palīdzības sniedzēji
- Drošības noteikumu uzraudzība un ieviešana
- Atbilstošas uzrauga apmācības iepriekšminētajiem pienākumiem

4 **Transportlīdzekļi un iekārtas**

- Darbības sagatavošanas pārbaudes
- Nodrošināta transportlīdzekļu/iekārtu apmācība
- Tikai oficiāli apmācīti, pieredzējuši un spējīgi/veselīgi operatori drīkst vadīt traktoros, kvadriciklus, transportlīdzekļus un mehāniskās iekārtas
- Ieviests satiksmes vadības plāns
- Noteikti gājēju celiņi
- Transportlīdzekļa/iekārtas lietošanas rokasgrāmata ir pieejama apmācītā vadītāja valodā

5 **Mehāniskās enerģosistēmas**

- Pienācīgs vispārējais stāvoklis
- Atbilstoša aizsardzība
- Ārkārtas apturēšanas pogas darbspējīgas un pareizi novietotas
- Bloķēšanas/izolēšanas noteikumi sistēmu pielāgošanai, apkalpošanai un eļļošanai
- Kvalificēti un apmācīti operatori
- Izliktas atbilstošas brīdinājuma zīmes
- Tikai pilnvarots personāls

6 **Kraušanas tehnika**

- Apmācīti darbinieki
- Dažādi pacelšanas palīgīdzekļu veidi, piemēram, ratiņi, iekrāvēji un citas ierīces
- Atbilstoši virsmas un zemes apstākļi

7 Rokas un elektriskie instrumenti

- Pareiza tehniskā stāvokļa uzturēšana
- Pareiza uzglabāšana
- Aizsargi un drošības ierīces savās vietās
- Nodrošināta elektriskā zemējuma vai dubultās izolācijas aizsardzība
- Pareizi pielāgojumi
- Slodzes pakāpes noteikšana veicamajam darbam
- Atļauts izmantot tikai apmācītam personālam
- Bojāti instrumenti marķēti un izņemti no lietošanas

8 Kāpnes

- Pienācīgi uzglabātas
- Pārbaudītas pirms katras lietošanas
- Bojātas kāpnes salabotas vai nekavējoties iznīcinātas
- Drošības āķi lietojamā stāvoklī
- Nekrāsotas un bez taukiem, eļļām
- Pareizi novietotas, balstītas un piesietas augšpusē
- Metāla kāpnes neizmanto elektriskajās zonās

9 Struktūra/mājturība

- Gājēju celiņi un caurbraukšanas ceļi ērtai piekļūšanai tiek turēti brīvi no šķēršļiem
- Pietiekams daudzums izeju ātrai izbēgšanai
- Izejas zīmes ar pietiekamu apgaismojumu
- Uzliesmojošas vielas tiek turētas tālāk no izejām piemērotā zonā
- Noplūdes nekavējoties uzslaucītas
- Sniegs un ledus notīrīts

10 Grīdas un kāpnes

- Tīrītas un labi uzturētas
- Bez paslīdēšanas, pakļupšanas un nokrišanas apdraudējumiem
- Bez izciļņiem, piemēram, naglām
- Atveres aizsegta vai aizbarikādēta
- Augšējos stāvos izvietoti slodzes ierobežojumi
- Margas vismaz vienā pusē
- Režģis uz āra kāpnēm
- Pakāpieni vienādā augstumā un protektora dziļumā

11 Kraušanas un uzglabāšanas telpas

- Nodrošinātas atbilstošas uzglabāšanas iespējas
- Droša glabāšana (struktūras stāvoklis tiek regulāri pārbaudīts)
- Uzraudzīti plauktu sistēmu bojājumi
- Veikta apkope un pārbaudīts aprīkojums, piemēram, pretslīdes aizsargi
- Izvietotas brīdinājuma zīmes (piemēram, smagumu ierobežojumu, glabāšanas augstumi)

12 Ugunsaisardzība

- Pieejami atbilstoši ugunsdzēsamo aparātu veidi
- Pieejami atbilstoša daudzuma ugunsdzēsamie aparāti
- Atbilstoša ugunsdzēsamo aparātu atrašanās vieta
- Ugunsdzēsamie aparāti pārbaudīti katru mēnesi
- Ugunsdzēsības šļūtenes pareizi piestiprinātas
- Ugunsdzēsības aprīkojums redzami marķēts
- Pienācīga rūme smidzinātāju galviņām
- Ugunsdzēsības avārijas trauksmes sistēma darba kārtībā
- Izvietotas brīdinājuma zīmes, kas norāda, kā rīkoties ugunsgrēka gadījumā (avārijas dienestu tālruņa numuri)

13 Elektroapgāde

- Augstsprieguma un vadības paneli ir aizvērti un nostiprināti
- Identificēti vadības paneli
- Marķēti elektriskie slēdži
- Uzraudzīts elektroinstalācijas vispārējais stāvoklis
- Pienācīgs elektrisko iekārtu novērtējums pret apkārtējās vides iedarbību
- Stiprinājumi sprādzienbīstamības novēršanai viegli uzliesmojošā vidē (putekļos vai tvaikos)
- Izmantotas bloķēšanas sistēmas
- Elektriskās iekārtas aizsargātas no šķidrumiem

14 Apgaismojums

- Nodrošināts atbilstošs apgaismojums
- Gājēju celiņi un darba zonas darba laikā pietiekami apgaismotas
- Labākai redzamībai, gaismas ķermeņi tiek turēti tīri, jo īpaši no putekļiem

15 Pakļautība trokšņiem

- Trokšņi samazināti to rašanās vietās
- Inženiertehnisko ierīču izmantošana
- IAL trokšņainām zonām
- Bīstamās trokšņa zonas ir noteiktas un skaidri marķētas
- Uzraudzīta IAL lietošana un apkope

16 Vēdināšana

- Visās iekštelpu darba zonās tiek nodrošināta atbilstoša vēdināšana
- Atbilstoša vēdināšana nodrošināta arī jebkurā citā slēgtā darba zonā
- Sniegta vietējā gaisa ekstrakcija, ja tāda nepieciešama
- Nosūcēji savienoti ar tvaika sistēmām

17 Pirmā palīdzība

- Visi incidenti un savainojumi, kuriem nepieciešama pirmā palīdzība, tiek reģistrēti
- Pieejamas negadījumu ziņojumu veidlapas
- Par negadījumiem tiek ziņots Veselības un Drošības iestādei
- Atbilstošs pirmās palīdzības aptieciņu veids un skaits
- Atbilstošs personāla skaits apmācīts sniegt pirmo palīdzību
- Atbilstoši piederumi pirmās palīdzības aptieciņās

18 Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL)

- Atbilstoši IAL nodrošināti bez maksas
- Sniegta apmācība pareizā lietošanā
- Uzraudzīta IAL pareiza lietošana
- Uzraudzīta IAL tīrīšana un apkope
- Nodrošinātas atbilstošas telpas IAL uzglabāšanai

19 Pesticīdi

- Atsevišķa, aizslēdzama uzglabāšanas zona
- Piekļūt drīkst tikai apmācītas un autorizētas personas
- Izvietotas atbilstošas ķīmisko vielu brīdinājuma zīmes
- Izvietotas smēķēšanas aizlieguma zīmes
- Ķimikālijas uzglabā tikai oriģinālā konteinerā ar pilnībā redzamu marķējumu
- Atsevišķa uzglabāšanas daži ķimikāliju veidiem, piemēram, pesticīdiem
- Rīkoties drīkst tikai apmācītas un autorizētas personas
- Jābūt pilnam uzglabāto ķīmisko vielu sarakstam
- Jāievēro pesticīdu lietošanas, uzglabāšanas un iznīcināšanas vadlinijas

20 Degvielas drošība

- Tvertnes/mucas izgatavotas no tērauda vai atbilstoša materiāla
- Atrodas pazemē vai vismaz 40 pēdu (12 metru) attālumā no ēkām
- Tvertnes pietiekami ventilētas
- Tvertnes pietiekami iezemētas
- Piemēroti pārnēsājami konteineri ar krāsu kodiem
- Konteineri izmantoti ar tiem piemērotiem šķidrumiem
- Rūpīgi uzlikti vāki
- Izvietotas smēķēšanas aizlieguma zīmes
- Spēkā atbilstoši drošības noteikumi degvielas uzpildīšanai
- Atsevišķi konteineri eļļainām lupatām, viegli uzliesmojošiem un ķīmiskiem atkritumiem
- Tīrīšanai izmantoti piemēroti tīrīšanas šķīdumi

21 Saspiestas gāzes

- Uzglabāt vertikāli un nofiksēti
- Visi baloni marķēti vai identificēti
- Uzglabāt atstātus no siltuma avotiem
- Uzglabāt atstātus no kāpnēm, liftiem un izejām
- Pārbaudīt vai nav bojājumu, iespaidumu vai koroziju
- Atbilstošas brīdinājuma zīmes

22 Celtniecības darbi

- Apkopē, celtniecības darbos vai citos nelielos darbos, darba devējs, tāpat kā klients pildīs būvniecības likumos noteiktos likumdošanas pienākumus
- Visiem jebkurā būvlaukumā strādājošajiem būs iegūta drošas strādāšanas (Safe Pass) karte
- Būvniecības darbiem gan projektēšanas procesā, gan būvniecības posmā tiks rakstiski iecelti kvalificēti projektu vadītāji

23 Slēgtas telpas

- Atbilstošas brīdinājuma zīmes
- Atbilstošas IAL un pieteikumu procedūras
- Slēgtas telpas ir identificētas kā piemēram; liela tilpuma šķidruma uzglabāšanas tvertnes, akas, cisternas, sausās akas, septiskās tvertnes, skābbarības bedres vai kūtsmēsļu uzglabāšanas tvertnes, smidzinātāju un ķīmisko vielu pārvadāšanas transportlīdzekļi, kūtsmēsļu/bio/ pārstrādes iekārtas
- Riski, kas saistīti ar slēgtām telpām izskaidroti visiem
- Nodrošināta atbilstoša apmācība

2. pielikums Papildu informācija

Zemāk esošās publikācijas ir pieejamas www.hsa.ie:

- Slēgtas telpas lauksaimniecībā - riska pārvaldības soļi
- Rīcības kodekss darbam slēgtās telpās, kas publicēts saskaņā ar 2005. gada Darba drošības, veselības un labklājības likuma 60. pantu
- Rīcības kodekss traumu un arodslimību novēršanai lauksaimniecības nozarē
- Lauksaimniecības drošība, Rīcības kodeksa riska novērtēšanas dokuments
- Rīcības kodekss drošībai jumtu darbos
- Droša kāpņu izmantošana - informācijas lapa

Attiecīgie Īrijas likumi, piemēram:

- 2005. gada Likums par Veselību, Drošību un Labklājību Darba Vietā
- Likuma par Veselību, Drošību un Labklājību Darba Vietā (vispārīgi piemērojamā) 2007. gada noteikumi
- Likuma par Veselību, Drošību un Labklājību Darba Vietā (celtniecībā) 2013. gada noteikumi
- Likuma par Veselību, Drošību un Labklājību Darba Vietā (slēgtās telpās) 2001. gada noteikumi

Lauksaimniecības, pārtikas un jūrlietu ministrija - www.gov.ie/agriculture

Apmeklējiet mūsu mājaslapu www.hsa.ie, sazinieties telefoniski ar mūsu uzziņu dienestu 1890 289 389 vai nosūtiet e-pastu uz wcu@hsa.ie

Izmantojiet BeSMART, mūsu bezmaksas tiešsaistes riska novērtēšanas rīku www.besmart.ie

Apskatiet mūsu bezmaksas tiešsaistes kursu klāstu www.hsalearning.ie

Papildu informācija un vadlīnijas:

Apmeklējiet mūsu mājaslapu www.hsa.ie, sazinieties telefoniski ar mūsu uzzīņu dienestu **1890 289 389** vai nosūtiet e-pastu uz wcu@hsa.ie

Izmantojiet BeSMART, mūsu bezmaksas tiešsaistes riska novērtēšanas rīku www.besmart.ie

Apskatiet mūsu bezmaksas tiešsaistes kursu klāstu www.hslearning.ie

*Mūsu redzējums:
Veselīgas, drošas un
produktīvas dzīves
un uzņēmumi*

Veselības un Drošības
Pārvalde

Tel. 1890 289 389

Starptautiskie
zvani

00353 1 6147000

www.hsa.ie

HEALTH AND SAFETY
AUTHORITY

ISBN 978-1-84496-283-9

HSA0510